

# АНДРЕЙ КИТАНОВ ЗАЩО ТЕ МЪЛЧАТ?

[chitanka.info](http://chitanka.info)

За първи път от толкова време Зирдяните се вълнуваха. Към Зирда летеше космически кораб от Тел, а те не знаеха как да постъпят. В изборния съвет се изказаха много мнения, но до общо решение не се стигна. Наложиха се да гласува цялото население. След половин час изчислителните машини дадоха резултата:

4157329 се бяха изказали за унищожение на космическия кораб-пришелец.

842671 бяха за посрещането му с почести, но с предохранителни мерки за сигурност.

5000015 се изказаха за това, да не се пречи на чуждоземците от планетата Тел да ги посетят, но да не се даде повод те да мислят, че Зирда е населена.

Имайки предвид тези резултати, Съвещателният конгрес обяви, че се пристъпва към третия план за действие. Той беше най-трудно осъществим, но както се изказа в заключение коментаторът на съвета, беше най-малко рискован и даваше възможност по-нататъшните действия да се обосновават от конкретното познаване на новодошлите.

Времето беше недостатъчно. Корабът от Тел щеше да долети след два месеца и всичко зависеше от това как ще изследват Зирда. Ако се задоволяха с оглед на повърхността, трудно можеха да се досетят за съществуването на подземните селища, институти и ядрено-промишлени комплекси. Но обстоятелствата караха Зирдяните да предвидят всичко. Те отдавна знаеха от сондажните полети на автоматите в атмосферата на Тел, че последните бяха на доста високо научно и индустриално ниво. Щяха да забележат двата големи изкуствени спътника, множеството летящи автомати, станции и платформи.

Всичко това изискваше работа.

Изминал бе половината срок, когато пригответоленията приключиха. Специална комисия направи щателна проверка дали маскировката е добра. В заключение тя изказа своето задоволство и обърна внимание само на някои дреболии, случайно останали по повърхността. Не минаха и три дни и последната вещь бе прибрана.

Те можеха да дойдат. Очакваше ги една безлюдна планета, осеяна с грозни пръстеновидни планини. Тяхното спокойствие се смущаваше само от време на време от вихрушките, които се зараждаха в червената равнинна пустош.

\* \* \*

— Хей, Смит, събуди се! Влизаме в орбита — развиха се Ян.

Джон, който седеше до него, изплю дъвката и каза:

— Остави го да спи и стига си крещял! Ако той не чува, то не значи, че трябва да загубя слуха си.

— В този тържествен момент никой не трябва да спи! — отговори Ян.

— Тържествен, не тържествен, остави го — няма значение.

Ян го погледна недоумяващ и после побутна с ръка Смит. Последният примижа и се прозя.

— Значи пристигнахме, а Ян?

Джон започна да се извинява: „Шефе, младокът пак избърза. След половин час ще навлезем в орбита, а той те буди още сега.“

— Нищо, нека да се приготвя за този момент — после примижа дружелюбно, но си мислеше: „Хм, този Джон пак хитрува, грижи се за шефа. Исква да проучи по-добре маршрута, но не знае, че няма да я бъде и следващата експедиция ще вода аз.“

Тримата вторачиха лица към грейналия червен диск на планетата. Вълнуваха ги различни чувства. Ян наблюдаваше с възхита и умиление, Смит — с известен страх, а Джон — с нетърпение, граничещо с ловджийско настървение. И тримата манипулираха успешно, подпомогнати от отличната апаратура, ориентираха кораба към кръгова орбита, по която щяха да направят десетина обиколки.

Наведен над приборите, Ян бързо и старателно предаваше данните за обработка, но мисълта му шареше ту към това, което ги чака на Марс, ту към Земята. Там го чакаше многолюдното му семейство. Но дори и да не се върне, те щяха да получат солидна осигуровка, достатъчна да си купят скромна ферма и малка бензиностанция. В случай на успех или неуспех, той ги бе обезпечил. Сега изпитваше безгранична радост от това, че е един от първите изследователи на тази планета. Да, той бе щастлив.

Неволно погледът му се спря върху Джон. Той се страхуваше. Това личеше в очите му, долавяше се по изражението на лицето му. Доста пари имаше баща му, пък и както Джон сам му беше доверил, успешният полет би бил уместен предлог той да поиска ръката на

дъщерята на милионера Джекинс, с която се обичаха, но поради съсловните различия, бащата бе против. „След полета няма да е против — скърцаше със зъби Джон. — Тогава ще му бъда изгодна реклама като зет.“ Да, Джон бе откровен с него, но същевременно и рязък, което караше Ян да го ненавижда.

Смит бе по-друг. Син на крупен индустриалец, той бе смел, бърз в решенията си, пък и се отнасяше по-добре. Това, че не бе бързив, му харесваше много.

— Пригответе се за преминаване в модула — заповяда Смит.

Ян и Джон тръгнаха към съседното помещение, с което щяха да се приземят на планетата. Като минаваше покрай Смит, Ян забеляза, че той му дава знак да се забави за малко. Когато Джон бе минал вече оттатък, Смит тихо му прошепна: „Внимавай с оня, наблюдавай го, гледай да не скрие нещо от данните за полезните изкопаеми!“ После, забелязвайки изненадания поглед на Ян, добави:

— Е, разбираш? Заради науката и родината.

\* \* \*

Всичко мина благополучно. Двамата космонавти вече трети ден изследваха повърхността на планетата. Освен червеният пясък и синият мъх друго нищо не радваше очите им. Ентусиазмът на Ян спадна. Джон нервничеше. Но програмата си беше програма. Вземаха проби от почвата, образци от мъха, търсеха микроорганизми, животни, но най-вече работеха с апаратурата за изследване на уранови находища, диаманти или благородни метали.

Досега бяха открили само низши животни, червеи, нелетящи земни бръмбари. Това бе някак си под очакванията им в тази насока.

— Тук освен тези твари няма нищо, ама нищо! — често крещеше Джон.

След третия ден те полетяха с модула и кацнаха в друг район. Положението бе същото. Уредите не зафиксираха нищо под земната кора. Джон реши да наставят една върху друга няколко сонди за вземане на проби от пръстта в дълбочина. Работата, макар и твърде лесна на пръв поглед им отне половин ден. Накрая неочаквано завърши с успех. Сондата достигна 3 м дълбочина и изведнъж спря. На

пътя ѝ имаше някаква плътна маса. Острието беше изтъпено. Но когато направиха обследване с уреда, се получиха данни, че пясъците се простират на 20 м дълбочина без да се вижда на екрана твърдо тяло. За Джон това бе вече много. Разярен, той изтича и се свърза със Смит, който летеше по орбитален полет.

— Хей, Смит, Смит, що за боклуци ни е пробутал баща ти — изкряска той.

Смит, който очакваше резултата от сондирането, изтръпна. Пак някоя далавера иска да направи той Джон. Но отговори със сух глас, пълен с достойнство:

— Сър, говорете по същество.

Джон загуби увереността си. Та той познаваше Смит, да, добре го познаваше. Той и баща му бяха червиви с долари, те бяха могъщи. Пък имаше и нещо друго. Този не беше като другите от своята среда. Сам бе казал, че не предпочита суетата на курортите, а обича да действа. Твърде скоро беше забогатял, за да се отпуска.

— Извинявайте, — смутолеви Джон, разбирайки несъстоятелността на нападката си. После почти изхленчи:

— Сър, сондата се протърка, уредите не показват нищо, което да е причина за това.

— Така значи? — многозначително се чу оттатък.

Този тон още повече изплаши Джон. Ненадейно другият запита:

— На колко метра от повърхността?

— На 3 — отговори по войнишки Джон.

— Направете изкоп с инструменти! — заповяда Смит.

— Но как при този студ? И със скафандрите? Не... това е абсурд.

Разкопките траяха цяло денонощие. Накрая, капнали, те достигнаха до твърда скала или нещо като метал, което всъщност бе капакът на замаскиран с 3 метра пръст вход на подежник, голям 10 на 10 метра. Той водеше до един от хангарите на летящите сфери, които бяха най-застъпените летателни средства на планетата след новите антигравитационни платформи.

Ян и Джон дълго се чудеха защо уредите пак не сочеха отклонение. Не разбираха, че специалната инсталация на Зирдяните им даваше лъжлив фон. Смятаха, че са открили нова порода, която не дава фон, а е твърда.

\* \* \*

В това време тримата космонавти бяха изследвани телепатично. Много неща се изясниха напълно едва сега.

Състоя се заседание на Съвета и в заключение се изказа най-старият академик на Зирда:

— Както знаете братя, сестри и деца, планетата Тел беше изследвана с години от нашите летящи автомати. Получени бяха информация от всички точки на планетата за животинския и растителния свят, за полезните изкопаеми. Бяха уточнени всичките географо-метеорологически, астрономически и геоложки параметри. Открита беше една многобройна, многостранна, разнолика цивилизация. За съжаление някои действия на тази цивилизация ни наведоха на мисълта, че отделните индивиди като продукт на обществото съхраняват в своята нервна дейност множество животински, бих казал хищнически, от наша гледна точка инстинкти. Подобно нещо беше наблюдавано и при нас преди Голямата катастрофа. Както очаквах нашите историци, там беше открито и наличието на цивилизация, живееща при друга социална формация, даваща основа за изживяване на тези инстинкти. Досега телепатични изследвания не бяхме правили, тъй като апаратурата е доста обемиста за полет към Тел. Но сега нашите изводи от наблюденията върху действията на цивилизацията се потвърдиха. Пред нас имаме пратеници на цивилизация, намираща се в стадия на преминаване от умно животно в разумен човек. Двама от пришелците са с подчертан превес на първите черти, последният — Ян, макар и с по-малко знания, е по-слабо засегнат от тези наклонности. Джон и Смит са безнадеждни. Учените заключиха, че стремежите на двамата си антиобществени, т.е. строго лични до такава степен, че те са готови на всичко... Медиците отъждествяват тези противоречия като вид лудост, свързана с хищнически изяви. Съдейки по механичната памет на Смит и Джон, констатирахме, че такива като тях в тяхната страна са твърде голям процент. Припомнете си кадрите, заснети от автоматичните станции, говорещи за бруталните войни, които те водят. Смит и правителството, което го изпраща, искат да превърнат Зирда в полигон за термоядрени опити с военна цел, а също и в суровинна база за тази

цел. Не постигайки нищо със заблудените от нас автомати, те изпратиха сега разузнавачи.

Дълго още говори 500-годишният Зертал и накрая заключи:

— Много е изстрадало населението на Зирда, за да не бъде предпазливо. Много е човечно, за да употреби своята мощна сила. Затова ние ще продължим да заблуждаваме, че не съществуваме, докато, надяваме се, че най-късно след 50 Телски години еволюцията там ще се завърши и ще можем на драго сърце да говорим с тях, както с вас, мои братя, сестри и деца.

А сега все пак да отстраним внимателно техните интереси от Зирда, за да не станем техни съучастници.

\* \* \*

Гигантът „Марикар“ се връщаше по точно определения курс и накрая се приводни в океана. На борда на спасителния кораб беше изтеглен земният модул, от който след отварянето му излязоха само двама космонавти. Третият — Ян, бе загинал „падайки“ в една дупка на Марс. Другите двама не бяха много по-добре. Те постоянно се смееха и единствените думи, които казваха, бяха:

— Тихите луди са винаги по-безопасни от буйните — после добавяха — ние сме безкрайно щастливи, тъй като не можем да дадем, не можем и да вземаме.

Учените бяха разочаровани, както от тяхната неизлечима лудост, така и от това, че планетата се бе оказала „безинтересна“, за което сочеха всичките обширни данни.

\* \* \*

През това време един психолог на Зирда лекуваше Ян. И колкото повече оздравяваше, толкова повече му ставаше мъчно за това, че неговите спътници се оказаха неизлечими.

Публикувано в списание „Авиация и космонавтика“, брой  
10/1969 г.



# ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

**МОЯТА БИБЛИОТЕКА**



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.